

Wie 'instapte' tast nu in duister

Stichting gedupeerden bereikt nog geen akkoord over 'woekerpolis'

Een eerste poging om een schikking te bereiken voor een aantal gedupeerden van beleggingspolissen heeft geen oplossing gebracht. Iedereen wil langdurige rechtszaken voorkomen.

Door onze redacteurs
EGBERT KALSE

en **DAAN VAN LENT**

AMSTERDAM, 1 APRIL. Zomaar een voorbeeld. Een jong stel koopt in de zomer van 1999 een eigen huis. Kosten: 270.000 gulden (122.500 euro). Er moet een hypotheek komen. Op aanraden van de adviseur wordt het een beleggingshypotheek. Dan zijn de maandlasten lager dan bij een spaarhypotheek. En de historische rendementen zijn prachtig. Huizenkopers tevreden, financieel adviseur ook, want die strijkt een mooie provisie op.

Acht jaar later volgt de kater. Wie de afgelopen maanden de moeite nam een envelop van zijn verzekeringsmaatschappij te openen, zag voor het eerst hoe het precies zat met zijn woekerpolis – zoals beleggingshypotheken inmiddels heten. Eindelijk is duidelijk wat de eindstand bij afloop zal zijn. En hoeveel geld er helemaal niet belegd wordt, maar door verzekeringsmaatschappijen en tussenpersonen wordt opgestreken. Niks mooie rendementen en opgebouwd kapitaal, maar kosten, kosten en nog eens kosten. Het voorgespiegelde bedrag wordt bij lange na niet gehaald.

Sinds begin jaren negentig sloot 4,1 miljoen huishoudens in to-

taal 6,5 miljoen beleggingsverzekeringen af: een hypotheek, een koopsonpolis, een levensverzekering, een lijfrente. Samen betaalden deze polishouders in 2006 zo'n 16 miljard euro aan premie op beleggingsverzekeringen.

Dit wordt een belangrijke maand in wat de woekerpolisaffaire is gaan heten. Zal er, zoals bij Dexia (Legiolease), jarenlang juridische strijd gevoerd worden? Of zijn verzekeraars bereid schikkingen te treffen met belangenorganisaties van gedupeerden?

De Stichting Verliespolis, een initiatief van de Vereniging Eigen Huis en de Vereniging van Effectenbezitters die inmiddels 80.000 gedupeerden vertegenwoordigt,

onderhandelt sinds december met drie verzekeraars over een schikking die de verliezen deels moet compenseren. De Stichting maakte vanochtend bekend nog geen resultaat te hebben bereikt. Ze verwacht nu half april alsnog tot een akkoord te komen, hoewel ook dat een gang naar de rechter niet uitsluit. Advocaat Jurjen Lemstra van Verliespolis: „De hoop op een goede uitkomst is groot. Alle betrokkenen zien in dat een juridisch gevecht een heilloze weg is.”

Over drie weken begint de eerste rechtszaak over woekerpolissen – van de Stichting Woekerpolis Claim tegen verzekeraar Nationale-Nederlanden. Advocaat Jeroen Wendelgelst van Woekerpolis

Claim: „De rechter kan vragen beantwoorden als: hoe transparant moet een verzekeraar zijn? En na een rechterlijke uitspraak krijgen verzekeraars meer behoefte hun reputatieschade te beperken.” De Stichting Woekerpolis Claim bereidt ook een zaak voor tegen de Rabobank, wegens de Op Maat Hypotheek. De aansprakelijkheid van tussenpersonen komt dan aan de orde.

Tenslotte worden eind deze maand de resultaten gepubliceerd van een feitenonderzoek, dat is besteld door het ministerie van Financiën. Daarin worden honderden producten van verzekeraars doorgelicht. Aan de hand daarvan moet de consument zelf kunnen vaststellen of hij slachtoffer is van een woekerpolis.

Hoe kon het zo misgaan? Iedereen weet toch dat een beleggingsverzekering meer risico's met zich meebrengt dan een spaarrekening? Bij een forse koersdaling, zoals nu door de kredietcrisis, bestaat het risico dat je kapitaal deels verdampt – zo simpel is het.

Maar dat is niet het hele verhaal. Er is namelijk wel degelijk iets misgegaan bij de verzekeraars. Uit onderzoek van de Financiële Ombudsman, Jan Wolter Wabeke, bleek dat verzekeraars te veel kosten hebben berekend. Dat deden ze zonder dat die cliënten dat wisten of konden nagaan.

Die cliënten werden lekker gemaakt met fiscaal voordeel als belangrijkste argument; hypotheekrenteaftrek, fiscaal voordelig sparen. En dat, zegt hoogleraar openbare financiën Arnoud Boot, „is de overheid aan te rekenen”.

Eén op de vier Nederlanders heeft woekerpolis

Iedereen die de afgelopen vijftien jaar een beleggingshypotheek of lijfrentepolis heeft afgesloten, heeft waarschijnlijk een zogeheten woekerpolis. In Nederland zijn 6,5 miljoen van zulke beleggingspolissen afgesloten. Zeker één op de vier Nederlanders heeft er minimaal één. Daar zitten ook mensen bij die denken een veilig spaarplan te hebben, maar intussen met hun beleggingsverzekering veel meer risico lopen dan ze vermoeden.

Veel verzekeraars hebben in de afgelopen weken overzichten verstuurd naar beleggingspolishouders, die inzichtelijker maken wat de kosten zijn. Daar staat in hoe reëel het is dat aan het eind van de looptijd het door de verzekeraar voorgespiegel-

de eindbedrag gehaald wordt.

Niet elke beleggingspolis is per definitie een woekerpolis. Sommige hebben bijvoorbeeld een gegarandeerd eindkapitaal, waardoor de schade meevalt. Andere zijn in een goede periode afgesloten, waardoor ze een stevig rendement hebben kunnen maken en de kosten minder hard aantikken.

Als de kosten van een beleggingspolis hoger zijn dan 3,5 procent van de inleg, is de kans groot dat de betrokkene zijn geld terugkrijgt. De meeste grote verzekeraars hebben namelijk gezegd dat ze zich zullen houden aan het advies van Financiële Ombudsman Wabeke, die 3,5 procent als norm voorstelde.

Vervolg **Woekerpolis**: pagina 15